

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Øieblikket Nr. 10

Citation: Kierkegaard, Søren: "Øieblikket Nr. 10", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 13*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2009 , s. 1r. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-oi10-txt-shoot-idaffb814e-b24c-4fd9-9efa-4fe51e0e930d.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 13

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

Det, jeg kalder Øienforblindelse.

Dette bestaaer i, at hvad der seer ud, som tjente det et Høiere, det Uendelige, Ideen, Gud, at Det dog ved et nærmere Eftersyn viser sig at tjene det Endelige, det Lave, Profiten. Og det var heri Biskop Mynster praktiserede med Mesterskabets Virtuositet.

Lad mig, for at tage et Exempel, erindre om Noget, som dog endnu ikke kan være glemt, og som oplyser, hvad jeg mener, og hvor de tvende Biskopper den afdøde og den nulevende, Mynster og Martensen, ere Personerne.

Da Martensen nogle Aar havde været Professor, begyndte der i Kjøbenhavn at tales om, at Prof. Martensen følte en Trang til, foruden sin Virksomhed ved Universitetet, tillige at forkynde Ordet for Menigheden.

Skjønt! Martensen er Professor, har, menneskelig talt, gjort Lykke – nu vel, denne Trang til tillige at forkynde Ordet for Menigheden, den vil han holde reen, fremmed for enhver Bestemmelse af det Endelige, af timelig Løn og Deslige; thi det er en virkelig religiøs Trang i ham. Og Sagen er jo let bragt istand; han beder blot, naar han føler Trangen, en af Byens Præster at indrømme ham sin Prædikestol: enhver Præst vil gjøre det med Fornøielse.

Hvis Martensen havde gjort det saaledes: saa sandt som jeg hedder Søren Kierkegaard, det havde ikke fundet Naade for Biskop Mynsters Øine. Med sin fine Næse havde Biskop Mynster strax lugtet: et Menneske, der i den Forstand har Trang er ikke af mine Folk; og mig som Kirke-Styrer er den Art Trang i inderste Hjerter imod; hvorvidt en saadan Trang kan føre et Menneske er umuligt at beregne. Saaledes var Biskop Mynster, det kan Ingen bedre vide end jeg, som veed det deraf, at Biskop Mynster vistnok anslog det som en stor Naade (hans Fjender vare tilbøilige til at forstaae det som Frygt) han viste mig, ved endog blot at tolerere[re] mig, end sige – noget ganske Overordentligt! – ved at holde en Klat af mig. Thi min hele Tilværelse var ham i høieste Grad imod, bøiedes aldeles ikke efter det eneste af ham faktisk om Mandagen anerkjendte christelige Paradigma, den fuldkommengjorte Christendoms Paradigma, at enhver Stræben for det Uendelige er maalbar for endelig Løn og Fordeel, hvad en herskelysten Mand ogsaa gjør rigtigst i at anerkjende som eneste Paradigma; thi hvad der bøies efter det, er saare let, kun alt for let at magte og kudske.

Men tilbage til Prof. Martensens Trang. Hvad om denne Trang tilfredsstilledes ved at blive: Hof-Prædikant? Das ist was Anders! Det er 400rd for 12 Prædikener, og derved tillige en Udsigt til Bispestolen gjort sandsynligere, som ellers blev meget tvivlsom. Forresten kan der naturligviis i den Stilling ikke være mere Tale om at samle Menighed om sig, end hvis han qua Professor havde valgt en bestemt Kirke, og (hvad der havde været uendelig let at opnaae) benyttet Prædikestolen hver 6te Søndag.

Altsaa: Hof-Prædikant; 400rd for 12 Prædikener; Bispestolens Muliggjørelse: nu var det efter Biskop Mynsters Hoved, nu kunde han paa enhver Maade forstaae og billige og sympathisere med denne Trang, finde det smukt med den Trang, Martensen føler til ogsaa at forkynde Ordet for Menigheden. Roligt spillede den herskelystne Kirke-Styrer om Aftenen sin animerede L'hombre, var Oprømtheden selv; thi af den Sort Trang som denne Martensenske har man ingen Bevægelse at befrygte, tværtimod er den just det Rigtige for at qvæle Aand.

Altsaa, i Texten: en religiøs Trang; og Noten: Hof-Prædikant, 400rd, Udsigt til Bispestolen. Dog den godmodige Befolkning mærker Intet, den er rørt ved denne religiøse Trang; »hvor det er smukt, at Martensen føler en saadan religiøs Trang, hvilken Tillid maa man ikke have til en Mand, der føler en saa dyb Trang til at forkynde Ordet.« Dette er Øienforblindelse.

Og paa Øienforblindelse var hele Biskop Mynsters Kirke-Styrelse indrettet; hans Virtuositet i Tvetydighed var blevet hans anden Natur.

I en Række af Aar tog han med en beundringsværdig Virtuositet en Samtid, christeligt, ved Næsen, en Samtid, der saa taknemligt vil reise ham et Monument formodentlig i Egenskab af hvad Martensen har ladet ham avancere til: Sandhedsvidne, et af de rette, en af den hellige Kjæde, Martensen, der lige saa godt som jeg veed, at Biskop Mynsters Hemmelighed var Epicurærens, Hedonikerens, »den Nydelsessyges«: apres nous le deluge – ja, det veed han lige saa godt som jeg, skulde han ville negte det, skal jeg komme hans

Hukommelse til Hjælp.